

monster door het Rijksinstituut voor de Zuivering van Afvalwater heeft geen directe conclusies ten aanzien van de toxiciteit van de daarin vervatte stoffen voor de mens opgeleverd. Dit proeven door TNO met een dergelijk referentiemonster werden slechts op dat enig effect bij de mens na orale opname verwacht kan worden. Daarnaast staan nog enige waarnemingen ter beschikking, zoals het na zo'n lozing zien drijven van dode vissen en het verdwijnen van algen van de walkeer bij TCB, terwijl ook bekend is dat beide afvalwaterstromen gekenmerkt werden door een nog CZV-gehalte. Dit alles, ook tezamen genomen, is echter onvoldoende om – mede gelet op de plaats en de spreiding van de lozingen – tot de overtuiging te leiden dat daarvan gevaar voor de menselijke gezondheid te duchten is geweest.

Dat de gelijke lozingen ernstige schade (kunnen) brengen aan het aquatisch milieu is voor het hof buiten twijfel, doch daarvan ziet de onderhavige norm niet.
(enz.)

Nr. 575

HOF 's-HERTOGENBOSCH

4 december 1995

(Mrs. Mouton, Langemeijer, Van Buchem-
Spapens)

Vervroegde opoising geldlening onder de Wet op het consumentenkrediet.

Blijkens de wetsgeschiedenis van de Wet op het consumentenkrediet moet bij een vordering tot nakoming, waarbij de termijnen van de geldlening vervroegd worden opgeëist, op dezelfde wijze worden afgerekend als bij tussentijdse beëindiging van de overeenkomst. Vanaf de datum van opoising komt aan de kredietgever dus geen kredietvergoeding meer toe.

Het argument dat de debiteur die op de datum van opoising niet daadwerkelijk betaalt door dit systeem ongerechtvaardigd verrijkt wordt, faalt. De kredietgever heeft immers de mogelijkheid op de voet van art. 6:119 BW een hogere verdragingsrente te bedingen dan de wettelijke rente. Wel moet in dat geval worden gewaakt tegen cumulatie van verdragingsrente en de zgn. boete-rente wegens vervroegde aflossing.

(Wet op het consumentenkrediet art. 33, 34,
44)

IDM Bank N.V., te Amsterdam, appellante,
proc. mr. H.J.M. Barten,
tegen

M.F. Feuerstein, te Eindhoven, geïntimeerde,
niet verschenen.

(Post alia:)

11.2. Grief II ziet op de – door de rechtbank ontkennend beantwoorde – vraag of IDM over het vervroegd opgeëiste bedrag verdragingsvergoeding (als bedoeld in art. 34 onder b van de Wet op het consumentenkrediet; hierna: WCK) kan vorderen naast de vergoeding wegens vervroegde aflossing (de zgn. boete-rente als bedoeld in art. 34 onder c WCK). Om die cumulatie te voorkomen, heeft de rechtbank de gevorderde contractuele verdragingsrente ontzeggend en vanaf 16 september 1993 slechts de lagere wettelijke rente toegewezen. De nadere toelichting van IDM noopt het hof dit cumulatie-probleem in breder verband uiteen te zetten.

11.3. Het gaat in de onderhavige zaak om een kredietovereenkomst waarop de WCK toepasselijk is. De overeenkomst is gesloten op 10 november 1992 en verplicht tot betaling van 48 maandelijkse vaste termijnbedragen. Die termijnbedragen omvatten een component voor terugbetaling van de geleende som en een component voor kredietvergoeding.

11.4. De vroegere Wet op het consumptief geldkrediet kende in art. 48 onder b een regeling tot vermindering van kredietvergoeding in geval van vervroegde betaling door de kredietnemer. De ratio daarvan is dat een betaling vóór de overeengekomen vervaldatum tot gevolg heeft dat de kredietgever ten aanzien van de component voor kredietvergoeding (uiteraard niet ten aanzien van de terugbetaling van de geleende krediet-som) ongerechtvaardigd verrijkt zou worden, omdat hij feitelijk korter krediet verschaft dan waarvan de overeenkomst uitging.

In verband daarmee heeft het hof (sedert 14 april 1981 NJ 1982, 499) in zaken, waarop de Wet op het consumptief geldkrediet toepasselijk is en waarin over de volle looptijd kredietvergoeding werd gevorderd, aan toewijzing telkens de voorwaarde verbonden van restitutie van onverdiende kredietvergoeding bij vervroegde betaling.

11.5. De nadere toelichting van IDM werpt de vraag op of de Wet op het consumentenkrediet hierin verandering brengt. Die vraag moet bevestigend worden beantwoord. Nadat al eerder de zgn. 78-methode (volgens welke de aftrek krachtens art. 48 onder b van de Wet op het consumptief geldkrediet aanvankelijk werd berekend) was vervangen, is bij de totstandkoming van de WCK definitief gekozen voor een ander systeem, waarbij geen aftrek plaats vindt, maar een bijtelling. In geval van voortijdige beëindiging van de kredietovereenkomst is geen kredietvergoeding meer verschuldigd over de nog niet verschenen termijnen. Het wettelijk tariefstelsel gaat ervan uit dat de bedrijfskosten van de kredietgever over de volle looptijd van de kredietovereenkomst wordt omgeslagen. Bij tussentijdse beëindiging van de overeenkomst zou de kredietgever niet uit de kosten komen. Ter compensatie van de aldus verloren (bedrijfskosten)omslag in de krediet-

vergoeding kan daarom, boven het uitstaand saldo, aan de kredietgever tot een zeker maximum een vergoeding wegens vervroegde aflossing (de zgn. boete-rente van art. 34 onder c WCK jo. Hoofdstuk IV Besluit Kredietvergoeding) worden toegekend.

11.6. Het gaat in deze zaak om een vordering tot nakoming, waarbij IDM gebruik maakt van een beding tot vervroegde opeisbaarheid als bedoeld in art. 33 onder c sub 1 WCK. Een vordering tot nakoming veronderstelt – anders dan een vordering tot ontbinding – de volledige instandhouding van de overeenkomst. Naar algemeen verbintenissenrecht zou dus ook de verplichting tot betaling van kredietvergoeding over de gehele looptijd van de overeenkomst blijven bestaan: slechts de datum waarop de kredietgever betaling kan vorderen wordt naar voren gehaald. De consequentie van zo'n vordering tot nakoming is, net als in het geval van tussentijdse beëindiging van de kredietovereenkomst, de mogelijkheid van ongerechtvaardigde verrijking van de kredietgever indien – na toewijzing van de vordering – de schuldenaar vrijwillig of gedwongen eerder betaalt dan de oorspronkelijk overeengekomen vervaldatum. Bij de totstandkoming van de WCK is deze consequentie voorzien.

11.7. Het hof doet hierbij op de Memorie van Toelichting (Bijl. Hand. II 1986/87 19 785 nr. 3 blz. 87):

„Het door de kredietnemer in totaal te betalen bedrag is weliswaar gelijk aan de som van alle te verrichten termijnbetalingen, maar dit bedrag kan niet als het verschuldigde in de zin van art. 33, onder c, worden aangemerkt. Bij vervroegde opeising ziet de kredietgever namelijk zelf van verdere prestatie af, zodat de kredietvergoeding welke is begrepen in de alsdan nog niet vervallen termijnbedragen, niet tot het door de kredietnemer op het moment van vervroegde opeising verschuldigde kan worden gerekend. Dit brengt met zich mee dat de kredietnemer alsdan het uitstaande saldo verschuldigd is.”

En de Memorie van Antwoord (1987/88 19 785 nr. 7 blz. 47):

„Bij de toepassing van de artikelen 33, 41 lid 3 en 43 (lees thans: 44; hof) gaat het initiatief om de overeenkomst te beëindigen uit van de kredietgever. Wij menen dat bij de vaststelling van hetgeen de kredietnemer verschuldigd is uitgegaan moet worden van het uitstaande saldo dat bestaat op het moment van opeising, c.q. ontbinding. (...) Voor het overige kan de kredietgever geen aanspraak maken op verdere vergoedingen. Door tot opeising of ontbinding over te gaan, geeft hij te kennen dat hij zijnerzijds afziet van verdere prestatie. Daarom kan ook niet van de kredietnemer verlangd worden dat hij nog een kredietvergoeding zou betalen. Anders zou de kredietgever meer krijgen dan de contante waarde van de vordering, en aldus in een betere vermogenspositie geraken, een situatie

die artikel 43 (lees thans: 44; hof), tweede lid, beoogt te voorkomen.”

Van belang is voorts de Nota van Toelichting op het Besluit Kredietvergoeding (Stb. 1991, 549 blz. 12 en 13):

„Voor de goede orde zij opgemerkt dat het in het besluit gehanteerde begrip „vergoeding bij vervroegde aflossing” niet slechts betrekking heeft op uit eigen beweging door de kredietnemer verrichte (volledige of gedeeltelijke) vervroegde aflossing. In gevallen waarbij sprake is van vervroegde opeising (artikel 33, onder c, van de WCK) of ontbinding (artikel 44 van de WCK) van de transactie vindt namelijk ook vervroegde aflossing plaats. Het gedwongen karakter van een dergelijke aflossing doet hieraan niet af. De regeling inzake boeterente is derhalve ook van toepassing op die gevallen.”

11.8. Een en ander voert tot de conclusie dat, wanneer de WCK toepasselijk is, ook in geval van vervroegde opeising met instandhouding van de overeenkomst moet worden afgerekend op dezelfde wijze als bij tussentijdse beëindiging. De in eerste aanleg ingestelde vordering van IDM gaat, dienovereenkomstig, uit van de situatie als ware de overeenkomst per 22 juni 1993 tussentijds beëindigd.

11.9. Aldus komt aan IDM het op 22 juni 1993 uitstaand saldo toe, als bedoeld in art. 1 onder h WCK, dat wil zeggen: de op die datum verstreken en nog niet betaalde termijnen ten volle alsmede, voor wat betreft de op die peildatum nog niet verstreken termijnen, de restant krediet som zonder kredietvergoeding. De juistheid van het door IDM berekende uitstaande saldo, wat daarvan zij, is door de rechtbank aangevaard en staat in dit hoger beroep niet meer ter beoordeling.

11.10. IDM vordert daarnaast de vergoeding wegens vervroegde aflossing, berekend op de voet van art. 34 onder C WCK, als ware de overeenkomst per 22 juni 1993 beëindigd. Ook dit gedeelte van de vordering heeft de rechtbank onbestreden toegewezen en staat in hoger beroep niet meer ter beoordeling.

11.11. IDM voert terecht aan dat een vervroegde opeising nog niet wil zeggen dat de schuldenaar daadwerkelijk op die datum (vrijwillig of gedwongen) betaalt. Het hof is van oordeel dat, wanneer de wetgever de wijze van afrekenen bij vervroegde opeising gelijk wenst te stellen aan die bij tussentijdse beëindiging van de kredietovereenkomst, het bepaalde in het tweede lid van art. 44 WCK, hoewel geschreven voor het geval van ontbinding, evenzeer toepassing verdient bij vervroegde opeising. Art. 44, tweede lid, WCK werkt naar beide kanten: zowel ter bescherming van de kredietgever als ter bescherming van de kredietnemer. Dit artikellid dwingt de rechter met deze door IDM aangevoerde reële omstandigheid rekening te houden. Aan die bepaling wordt echter voldaan door de mogelijkheid voor de kredietgever om, op de voet van art. 6:119, derde

lid. BW jo. art. 34 onder b WCK te bedingen dat, indien na vervroegde opreiking niet prompt wordt betaald, tot de dag der daadwerkelijke betaling een vertragsrente verschuldigd wordt die even hoog is als de kredietvergoeding die verschuldigd zou zijn bij regelmatige afwikkeling van de overeenkomst.

11.12 IDM heeft (in haar hier toepasselijke voorwaarden onder nr. 2.2) van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. In beginsel heeft IDM derhalve aanspraak op de bedongen vertragsrente over het uitstaande saldo vanaf de dag van opreiking tot de dag der daadwerkelijke betaling. Slechts door een tekortkoming van IDM in de onderhavige zaak, welke met grief I reeds is afgehandeld, gaat de aanspraak op vertragsrente in dit geval eerst in op 16 september 1993.

11.13 In de opbouw van het tarief van de gewone kredietvergoeding, als bedoeld in art. 34 onder a WCK jo. Hoofdstuk II van het Besluit Kredietvergoeding, is een omslag van de bedrijfskosten van de kredietgever begrepen. Een vertragsrente die even hoog is als de gewone kredietvergoeding, zoals in casu, geeft de kredietgever dus dekking voor die kosten. Diezelfde dekking heeft IDM hier ook al gekregen in de vorm van de, door de rechtbank toegewezen, boeterente als bedoeld in art. 34 onder c WCK jo. Hoofdstuk IV van het Besluit Kredietvergoeding. Door de cumulatie van beide nevenvorderingen zouden, wanneer de schuldenaar geheel of gedeeltelijk betaalt vóór het verstrijken van de oorspronkelijke vervaldatum, deze bedrijfskosten dus dubbelop aan IDM worden vergoed. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat art. 44, tweede lid, WCK aan deze dubbelrekening in de weg staat.

11.14. In beginsel kan zo'n ongewenste cumulatie worden vermeden hetzij door vermindering van de boeterente hetzij door vermindering van de vertragsrente. In de onderhavige appelzaak is de onbestreden toewijzing van boeterente een gegeven en moet de oplossing dus worden gezocht in de sfeer van de vertragsrente. Ondanks het vonnis van de rechtbank en ondanks het verzoek om specificatie bij het tussenarrest van het hof, is IDM er niet in geslaagd een hierop toegespitste herberekening van haar vordering te presenteren. Het hof sluit zich dan ook aan bij de beslissing van de rechtbank om geen contractuele vertragsrente toe te kennen, maar slechts de wettelijke rente vanaf 16 september 1993.

11.15. Het voorgaande leidt tot de slotsom dat ook grief II wordt verworpen en dat het beroepen vonnis kan worden bekrachtigd. De kosten van het hoger beroep komen ten laste van IDM als de in het ongelijk gestelde partij.

12. Beslissing

Het hof:

Bekrachtigt het vonnis waarvan beroep;¹
(enz.)

Nr. 576

ARR.-RECHTBANK AMSTERDAM

16 augustus 1995

(Mss. Peeters, Uriot, Weverink-Berkhout)

Uitleg van geheimhoudingsbeding in arbeidsovereenkomst.

Ex-werkgever heeft vertrouwelijke informatie over werkgever openbaar gemaakt. In weerswil van tekst geheimhoudingsbeding schending van plicht tot geheimhouding op grond van Haviltex-kriterium aangenomen. Bedongen boete gematigd.

(BW art. 3:33, 35, 7A:1639d)

Stichting Greenpeace Nederland, te Amsterdam, eiseres, pro. mr. J. van Hulst,

tegen

F. Kotte, te Sassenheim, gedaagde, pro. mr. M.E. Monas-van Bruggen.

(Post alia:)

9. Het komt bij de uitleg van een dergelijke bepaling immers aan op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan deze bepaling mochten toekennen en op hergeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten.

In dit verband is van belang dat Kotte door met deze geheimhoudingsbepaling in te stemmen te kennen heeft gegeven dat hij zich ervan bewust was dat Greenpeace als organisatie het van belang achtte dat bepaalde informatie niet buiten haar organisatie bekend zou worden en dat hij dat belang respecteerde.

Niet is gesteld of gebleken dat Greenpeace bij geheimhouding van de in artikel 11 van de arbeidsovereenkomst bedoelde gegevens na beëindiging van de verplichting voor Kotte tot het verrichten van arbeid geen belang meer zou hebben, of dat Kotte zou hebben kunnen begrijpen dat Greenpeace geen belang meer daarbij zou hebben in dat geval.

Doorgaans zal informatie die tijdens de duur van de arbeidsovereenkomst geheim diende te blijven, het voor de werkgever bijzondere karakter niet verliezen doordat een arbeidsovereenkomst eindigt.

In het algemeen mag een werkgever, ook indien dat niet met zoveel woorden is overeengekomen van zijn (ex)werkgever verlangen dat deze na beëindiging van zijn werkzaamheden voor zijn (ex)werkgever aan derden geen informatie verstrekt, waarvan hij weet dat zijn (ex)werkgever die vertrouwelijk wenst te hou-

1. Zie ook T. v. Consumentenrecht 1996, p. 33, m.nt. J.G.J. Rinkes; *red.*